

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15659/2023
16.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Владиславе Милићевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Станојевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради дуга, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1111/22 од 08.03.2023. године, у седници одржаној 16.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 1111/22 од 08.03.2023. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Вишег суда у Врању Гж 1111/22 од 08.03.2023. године и пресуда Основног суда у Врању П 2370/20 од 11.02.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљи на име потраживања које тужилца има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 5039/17 од 26.09.2017. године и закључка Јавног извршитеља Станка Филиповића из ... ИИ 2175/17 од 14.11.2017. године исплати неисплаћене трошкове превоза за долазак и одлазак са рада и то: за јануар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.02.2013. године, за фебруар 2013. године у износу од 1.380,95 динара са законском затезном каматом почев од 31.03.2013. године, за март 2013. године у износу од 1.389,58 динара са законском затезном каматом почев од 30.04.2013. године, за април 2013. године у износу од 754,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2013. године, за мај 2013. године у износу од 1.186,36 динара са законском затезном каматом почев од 30.06.2013. године, за јун 2013. године у износу од 1.054,55 динара са законском затезном каматом почев од 31.07.2013. године, за јул 2013. године у износу од 928,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.08.2013. године, за август 2013. године у износу од 1.044,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2013. године, за септембар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.10.2013. године, за октобар 2013. године у износу од 1.338,46 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2013. године, за новембар 2013. године у износу од 1.323,91 динар са законском затезном каматом почев од 31.12.2013. године, за децембар 2013. године у износу од 1.450,00 динара са

законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године, за јануар 2014. године у износу од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.02.2014. године, за фебруар 2014. године у износу од 1.173,81 динар са законском затезном каматом почев од 31.03.2014. године, за март 2014. године у износу од 1.323,91 динар са законском затезном каматом почев од 30.04.2014. године, за април 2014. године у износу од 1.054,55 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2014. године, за мај 2014. године у износу од 1.027,08 динара са законском затезном каматом почев од 30.06.2014. године, за јун 2014. године у износу од 988,64 динара са законском затезном каматом почев од 31.07.2014. године, за јул 2014. године у износу од 1.344,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.08.2014. године, за август 2014. године у износу од 1.530,43 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2014. године, за септембар 2014. године у износу од 1.536,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.10.2014. године, за октобар 2014. године у износу од 1.292,31 динар са законском затезном каматом почев од 30.11.2014. године, за новембар 2014. године у износу од 1.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2014. године, све до коначне исплате, трошкове парничног поступка у предмету ПП 767/16 од 28.03.2017. године у износу од 36.130,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2020. године па до исплате и трошкове извршног поступка у предмету ИИ 5039/17 у износу од 8.221,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2020. године па до исплате, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова целог поступка исплати тужиљи износ од 106.409,92 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 2370/20 од 11.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да тужиљи на име дуга по решењу Основног суда у Врању ИИ 5039/17 од 26.09.2017. године и закључка Јавног извршитеља Станка Филиповића из ... ИИ 2175/17 од 14.11.2017. године исплати новчане износе наведене у ставу првом изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 1111/22 од 08.03.2023. године, одбијена је, као неоснована жалба тужиље и пресуда Основног суда у Врању П 2370/20 од 11.02.2021. године потврђена; одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију прописану одредбом члана 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда у овом спору потребно је дозволити одлучивање о тужиљиној посебној ревизији, јер приложене одлуке ревизијског суда у истим или битно истоветним чињенично-правним спровима потврђују на уједначену судску праксу.

Из наведеног разлога, на основу члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је поднела предлог за извршење против Здравственог центра у Врању дана 21.09.2017. године, на основу извршне пресуде Основног суда у Врању ПП 767/16 од 28.03.2017. године, ради наплате новчаног потраживања на име трошкова превоза и парничних трошкова, са предлогом да се извршење спроведе на новчаним средствима на рачуну дужника, а да извршење спроведе јавни извршитељ Станко Филиповић из Основни суд у Врању је донео решење о извршењу И 5039/17 дана 26.09.2017. године којим је усвојен предлог за извршење и одређени трошкови извршења у износу од 8.221,00 динара. Јавни извршитељ је закључком од 06.10.2017. године наложио тужилци као извршном повериоцу да предујми трошкове извршења у износу од 3.168,00 динара. Поднеском од 09.08.2019. године извршни поверилац, овде тужилца је ставила захтев за промену средства за извршење, да се извршење спроведе на целокупној имовини извршног дужника и након тога нису предузимање радње ради наплате потраживања тужиле. Тужилца у извршном поступку није наплатила своје новчано потраживање, јер је рачун извршног дужника у блокади на основу принудне наплате према подацима НБС непрекидно од 11.05.2016. године. Како тужилца у извршном поступку није принудним путем наплатила потраживање, јер је Здравствени центар Врање у дугогодишњој блокади, да се према њему не може спровести поступак извршења на покретним и непокретним стварима и да није могуће покренути стечајни поступак, сматра да стоји обавеза Републике Србије као оснивача Здравственог центра Врање као правног лица, јер се финансира претежно из републичког фонда, због чега је покренула ову парницу са тужбеним захтевом да се тужена обавезе да јој исплати на име дуга тражене износе. Здравствени центар Врање је индиректни корисник средстава Републичког фонда за здравствено осигурање, а оснивач Република Србија – Министарство здравља. Извршни дужник се финансира претежно из уступљених јавних прихода – доприноса за обавезно социјално осигурање, сагласно уговору са Републичким фондом за здравствено осигурање – Филијала Врање, из буџета Републике Србије, сопствених средстава (партиципација) и евентуалних донација.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је извршни поступак још увек у току према извршном дужнику Здравственом центру Врање, да тужилца није предлагала јавном извршитељу да се извршни поступак обустави, јер дужник има имовину која не може бити предмет извршења, тако да је тужба тужиле преурањена, те да тужилца није доставила ни доказе суду да у даљем току извршног поступка неће моћи да наплати своје потраживање, с обзиром да се финансира кроз уговоре са РФЗО, и да блокада рачуна извршног дужника у одређеном периоду није доказ да тужилца у будућем периоду неће моћи да наплати своје потраживање, због чега тужбени захтев тужиле није основан, па су одлучили као у изрекама својих одлука.

По оцени Врховног суда правни став нижестепених судова заснован је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или Јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финасирају кроз уступљене јавне приходе или из Републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и Јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведене одредбе, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају њихови оснивачи.

Поштујући ову законску одредбу, код утврђене чињенице да тужилца своје новчано потраживање не може наплатити, јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади од 11.05.2016. године и да се над њим не може спровести поступак стечаја, тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Дакле, солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитиране одредбе Закона о стечају у случају када су испуњени материјално-правни услови за отварање стечајног поступка, што је и трајнија неспособност дужника за плаћање. Због тога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обуустава из разлога предвиђених чланом 129. став 1. тачка 4. и 6. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Са изнетих разлога, обзиром да су нижестепени судови погрешно применили материјално право при доношењу побиваних одлука, исте су преиначене, па је одлучено као у ставу другом изреке применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка садржана у трећем ставу изреке донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужилци су према опредељеном захтеву досуђени трошкови и то за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за састав жалбе износ од 12.000,00 динара, за састав ревизије износ од 18.000,00 динара, на име заступања на четири одржана рочишта по 7.500,00 динара, на име заступања за једно одложено рочиште износ од 4.500,00 динара. Тужилци су признати и трошкови на име судске таксе за тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 5.426,48 динара, за ревизију и одлуку по ревизији по 10.852,00 динара, све у укупном износу од 106.409,92 динара. Висина трокова одређена је према вредности предмета спора, применом Адвокатске и Таксене тарифе. О траженој затезној камати на трошкове поступка одлучено је применом члана 277. став 1. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**